

Zasavski četverčki imajo že sedem let (od leve proti desni: Rebeka, Neža, Klara in Jure, zadaj sedita očka Boštjan in mamica Brigita).

Štirje na en mah

V enoti za intenzivno terapijo in nego novorojenčkov ljubljanske porodnišnice velikokrat potrebujejo kar dva inkubatorja pri enem porodu, saj so dvojčki pogosto nedonošeni. Redkeje se zgodijo trojčki, da bi pri enem porodu potrebovali kar štiri inkubatorje, je pa v Sloveniji skoraj čudež.

A tudi teh se je nekaj zgodilo, čeprav ne v zadnjih letih, pravi vodja enote dr. Lilijana Kornhauser - Cerar. Eni zadnjih so bili pred sedmimi leti Proštovi četverčki iz Podkuma,

ki se jih še prav dobro spominja. »Predvsem neizmerne optimizma in umirjene potrpežljivosti staršev. Vedno nasmejana mamica si je še noseča rada privoščila kavico v našem bifeju in tako jo je še pred porodom poznala in občudovala vsa porodnišnica. Pa tudi očeta ne bom pozabila! Na vprašanje, kako jima bo z ženo uspelo brez pomoči poskrbeti za štiri otročke, je odgovoril, da če poštima kmetijo s polnim hlevom, bo pa tudi štiri otroke!« Jure, Neža, Rebeka in Klara se razlikujejo tako po videzu kot po značaju, pa vendar so med seboj močno povezani – danes so drugošolčki v domačem Podkumu pri Zagorju.

Tekst: **KATJA BOŽIČ**, foto: **ANDREJ KRIŽ**

»Četverčki so pri nas res redkost – da bi nastali po povsem naravni poti, bi bil čudež. Pač pa je možnost povečana, kadar spodbujamo zorenje jajčec v jajčnikih z zdravitvi, zato je za oploditev lahko godnih več jajčec hkrati,« pravi dr. Cerar. »Druga možnost pa je pri postopku z biomedicinsko pomočjo ob vstavitvi več zarodkov. Vendar je v Sloveniji to tako rekoč

nemogoče, ker smo pred leti omejevali vnos največ dveh zarodkov v maternico. Edina možnost bi bila, da se dva vnesena zarodka v maternici dodatno razdelita, torej bi imeli dva para enojajčnih dvojčkov. Verjetnost za to pa je izjemno majhna.« A se zgodi, tako kot se je pri Proštovih, o katerih smo v naši reviji že pisali. Mamica Brigita ne bo nikoli pozabila prvega obiska pri ginekologu po tistem,

Mala dlan, veliko življenje – akcija Zarje in medijev skupine Media 24

ko je ugotovila, da je noseča. »Preden sem odšla na pregled, sem imela občutek, da nekaj ni tako, kot bi moralo biti.« A zdravnik v trboveljski porodnišnici, ki je opazoval dogajanje v njeni maternici, jo je hitro pomiril, da nosečnost poteka povsem normalno. Potem pa je nenadoma utihnil. Brigito so obšle hude slutnje. »Rekel je, da ne more verjeti svojim očem, in mi preštel štiri srčke, ki so zdravo utripali. V sobo je povabil vso ekipo, rekel jim je, da česa podobnega morda ne bodo nikoli več videli.«

Še vedno v šoku zaradi novice je pozneje le stežka poslušala doktorja, ki ji je razlagal o vseh tveganjih, povezanih z večplodno nosečnostjo, ki že od vsega začetka velja za rizično. »Rekel mi je,

da bo lahko z otročki vse v redu, lahko se zgodi, da kakšen odmre, pa tudi da lahko izgubim vse.« Seznanil jo je tudi z možnostjo redukcije, da bi torej kakšen plod odstranili, nosečnost pa potem ne bi bila več tako rizična. Čeprav imeti, predvsem pa donositi in roditi štiri otročičke ni mačji kašelj, sta se Proštova kljub temu odločila obdržati vse štiri. »Nikoli si ne bi odpustila, če bi se kakšnemu odpovedala, eden bi mi vedno manjkal,« je bila iskrena Brigita, ki je bila skupaj z možem Boštjanom optimistična prav do konca nosečnosti, čeprav se je zavedala možnosti, da se lahko zgodi kar koli. »Ampak globoko v sebi sem čutila, da bo vse v redu,« se spominja.

Predčasni porod

»Nosečnost je bila še najlažja od vsega,« pravi. Prav nobenih težav ni imela. Upoštevala je nasvete zdravnikov – izogibala se je naporem, se veliko sprehajala – ne nazadnje živi v naravi – zdravo je

Slika za novoletno čestitko Društva nedonošenčkov

jedla in uživala. V sedemindvajsetem tednu nosečnosti so jo preventivno sprejeli v porodnišnico, kjer so jo ljubkovalno klicali kar »četrta« in budno spremljali razvoj čete v njenem trebuhu. Porod je pri večplodni nosečnosti skoraj vedno predčasen, saj otročkom proti koncu že krepko zmanjkuje prostora. Teden dni pred sicer dogovorjenim datumom poroda pa so se zdravniki odločili ukrepati. Najmanjša deklica, ki so jo že nekaj časa budno spremljali, je dobivala vse manj hrane in vsako nadaljnje čakanje bi bilo lahko zanjo usodno, zato so se zdravniki na hitro odločili za carski rez. Od odločitve do poroda je minilo le pol ure, se spominja Brigita. Drug za drugim so na svet pokukali Rebeka, Klara in Jure, vsi težki nekaj več kot 1400 gramov, zadnja se je rodila Neža, težka vsega 990 gramov – za katero so bili zdravniki najbolj v skrbeh.

»Vsako rojstvo več nedonošenčkov hkrati, zlasti trojčkov in četrčkov, ki se vedno rodijo prezgodaj, je za medicinsko ekipo v porodnišnici preizkušnja, še zlasti če se rodijo nepričakovano, ponoči in kadar za njihovo oskrbo ni na voljo dovolj ustreznih aparatov, predvsem inkubatorjev. Kadar gre za načrtovano sročitev – pri četrččkih praviloma ne čaka-

mo predolgo, saj bi bili ogroženi tako mama kot otroci, se seveda pripravimo. Če se le da, izpraznimo eno od dveh intenzivnih sob za njihovo oskrbo ter si v primeru pomanjkanja izposodimo aparate z drugih oddelkov znotraj UKC. Hkrati tudi okrepimo ekipo zdravnikov in medicinskih sester,« razloži dr. Cerarjeva.

Še danes občuti radost ob spominu na prvi dotik

Brigita še danes natančno ve, kje v njenem trebuhu je ležal kateri od otrok, in se spominja praznine, ko se je po porodu zbudila v sobi za intenzivno nego. »Prej sem jih vseskozi čutila, vse je bilo živo v trebuhu, ki je včasih valovil kot morje, ko so se začeli vsi štirje premikati, potem pa sem bila nenadoma sama, brez otrok.« Videla jih je šele naslednji dan. »Čeprav so bili tako majhni, mi kar ni šlo v glavo, kje sem te otroke nosila.« Vsi otroci so imeli dihalno stisko in so kar nekaj časa preživeli v inkubatorju.

Mamica je vse štiri prvič dobila v naročje štirinajst dni po porodu (prej jih je le božala skozi odprtino v inkubatorju) in v trenutku je začutila izjemno povezanost s svojimi štirimi pikci. »Še danes lahko občutim tisto radost,« nam je dejala, ko smo jo v njihovi ku-

hinji, obkroženi s štirimi radovednimi bučkami, spet spraševali o spominih na porodnišnico. »Izjemno sem zaupala zdravnikom in sestram, vsi so tako srčni, da si zaslužijo velik poklon.«

Deset dni po porodu jo je porodnišnica začela dušiti. »Verjetno je vse skupaj prišlo za mano. Tudi sestre so mi svetovale, naj se grem domov spočiti, kajti za štiri otroke bom potrebovala ogromno energije, ko bodo prišli domov, so mi dejale.« Otroci so zelo hitro pridobivali težo in po dobrem mesecu dni so že zapustili porodnišnico. »Mamici je po rojstvu četrčkov hitro uspelo zagotoviti dovolj lastnega mleka za hranjenje vseh štirih in se je zelo zgodaj vključila v skrb zanje, zato so po manj kot petih tednih od rojstva odšli domov z zavdanja vredno težo,« se še spominja dr. Cerarjeva. Začetki skupnega družinskega življenja so bili zanimivi, se smeji Brigita, ki je kmalu spoznala, da je treba življenje čim bolj poenostaviti. Nadvse pomembna je bila organizacija. Vse v hiši je naučila ravnanja z dojenčki – babica, dedek, stric, teta, očka, vsi so jih znali previti, pocrklati, nahraniti, kar ji je bilo seveda v veliko olajšanje. Saj je včasih tudi sama morala kam skočiti – do zdravnika, v trgovino,

Iz istega gnezda, pa povsem različni

po nujnih opravkih, in tako je vedela, da so otroci preskrbljeni.

Vsak potrebuje svoj pristop

Prvo leto je bilo najbolj zanimivo. Čez dan so jedli na tri ure, ponoči pa so se vsak drugače zbužali. Ko je eden zaspal, je zajokal drugi in tako vse do četrtega. Zakonca sta prebedela marsikatero noč. Da, prvi dve leti sta bili res precej naporni! Ko so se malčki začeli plaziti, jih je bilo vsepo vsod dosti. Vse morebiti nevarne stvari so morali umakniti na višje police. Brigita se smeji, ko se spomni, kako jih je bilo vse polno v omarah z oblačili. Enega si usmeril drugam, pa je bil že dru-

POŠLJITE SMS DLAN ali DLAN5 NA ŠTEVILKO 1919

in prispevajte **1 € ali 5 €**
za nove inkubatorje ali
donirajte na:

Društvo za pomoč prezgodaj rojenim otrokom,
Zaloška cesta 11, 1000 Ljubljana

Transakcijski račun pri NLB d.d.:
IBAN SI56 0201 4005 0993 640
SWIFT: LJBAS12X s pripisom INKUBATOR ZARJA

Pravila in pogoji za sodelovanje pri storitvi SMS-donacija
so objavljeni na spletni strani nedonosencek.net

 mala Dlan
veliko življenje

Katarina Venturini, Petra Majdič, Vesna Pernarčič in revija Zarja v vseslovenski akciji za nove inkubatorje v ljubljanski porodnišnici

Dlani so nam podali tudi:

 Pampers™

 VZAJEMNA
zdravstvena zavarovalnica

FITOBIMBI

zarja

www.media24.si

gi na istem mestu na delu. Od tretjega leta dalje pa sta si tudi oče in mama lahko malce oddahnili, čeprav sta bila vedno izjemno potrpežljiva. »Včasih si zaželim malo več miru, ampak vem, da bo tudi to še prišlo, ko bodo otroci malo zrasli,« nam je dejala pred leti.

Sedem let je še prehitro minilo!

Otroci so danes v drugem razredu osnovne šole. Ker se ves čas gibljejo na svežem zraku, saj živijo

Takole so se še v porodnišnici crkljali pri mami.

FOTO: SIMEN ZUPANČIČ

je tam, kjer se dela, pa naj bo pri ati-ju zunaj pri kmečkih opravilih ali v kuhinji. Rebeka je zelo razumska, rada bere, včasih pa potrebuje malo več spodbude. Nekako najbolj delujejo skupaj Neža in Rebeka, na drugi strani pa Klara in Jure. Med sabo se seveda tudi zavsajo, a če kdo poseže mednje, hitro stopijo skupaj. Stvari si radi delijo in znajo pogledati drug na drugega. Res je zdaj že mnogo lažje!« Tudi zato, ker otroci že pomagajo pri najrazličnejših opravilih. »Spodbujamo jih, da bi bili čim bolj samostojni. Imamo skupinsko pospravljanje, sesajo, svoja oblačila zložijo. Tudi mizo pripravijo in pospravijo za seboj, včasih se celo prepirajo, kdo bo kaj storil. Pa kdaj me pocrkajo in mi skuhamo kavico ter me pustijo, da jo v miru popijem. Vse smo si res poenostavili, sicer ne bi šlo.»

Veliko se pogovarjajo, z Boštjanom jim vse povesta tako, kot je, med njimi ni prikrivanja. Še vedno si vzameta čas za vsakega posebej. Najlepše se jim zdi, če se kateri od staršev uleže s katerim izmed njih v posteljo, da mu zaupajo svoje skrivnosti. »Veliko se pogovarjamo, igramo se družabne igre, si izmišljamo lutkovne predstave. Najbolj zadovoljna pa sem, da so zdravi, to je najpomembnejše od vsega,« konča vedno nasmejana mamica podkumske četice. ■

Med našim drugim obiskom so imeli tri leta.

na kmetiji, ki trenutno ponuja idilične zasnežene razglede, le redko zbolijo. Toda v počitniškem tednu, ko smo jih obiskali, so se vsi štirje otepali viroz. A do živega jim niso prišle, saj so bili izjemno živahni, simpatični in radovedni. Vsak je želel pokazati, kaj zna, in vsak zna kaj drugega, saj so si povsem različni. »Že od rojstva potrebujejo vsak svoj pristop. Neža je ljubezniva, sočutna, najbolj živahna in zgovorna. Čeprav je bila ob rojstvu najmanjša, je zdaj najvišja in nekakšno vodilno kolo četverice. Prva je shodila, šla na kahlico ... Pri vzgoji pa potrebuje malce več strogosti. Klara je občutljiva dušica. Zanima jo veselje, je tipično naravosloven tip in zelo vztrajna. Rada ima svoj mir, zato se velikokrat umakne od drugih. Tudi Jure je zelo vztrajen in delaven. On

PAMETNI NAKUP

1.-7.
MAR.
2018

-40%
1,19
1,99

Pršut, rezine
100 g
za kg 11,90 €

Fresche Fette

Sveži izdelki

-40%
3,41
5,69

Papirnate brisače, 2 roli

SUPER PONUDBA

Soft Dream

-30%
0,76
1,09

Nepikantna panceta v kockah
2 x 80 g
za kg 4,75 €

SUPER PONUDBA

Sveži izdelki

Sveži izdelki

-30%
0,34
0,49

Namenska moka za domače pecivo
1 kg

SUPER PONUDBA

www.eurospin.si

VARUJ OKOLIJE
odgovorno ravnanje z odpadno embalažo
www.recikel.si